

Wykaz prac magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych dotyczących współczesnej problematyki religijnej powstałych w IR UJ

Poniższe zestawienie ułożone w porządku chronologicznym prezentuje kolejno imiona i nazwiska autorów tych prac, ich tytuły, rok napisania oraz nazwiska promotorów i recenzentów.

Prace magisterskie

1. Teresa Furczyńska (Kozłowska), *Przemiany religijności staroobrzędowców mieszkających na ziemiach polskich na przykładzie gminy w Gabowych Grądach i Borze*, 1985, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
2. Zbigniew Pasek, *Ruch Odnowy w Duchu Świętym; analiza zjawiska na przykładzie wspólnoty przy krakowskim kościele oo. Dominikanów*, 1985, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
3. Maciej Świerzawski, *Wybrane elementy normatywnego modelu religijności w prasie kościelnej w Polsce w latach 1965–1977 na przykładzie tygodnika „Gość Niedzielny”*, 1985, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
4. Mariusz Maszkiewicz, *Żywa Cerkiew i inne organizacje odnowicielskie w rosyjskim Kościele Prawosławnym*, 1986, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
5. Zbigniew Machej, *Stanowisko Kościoła katolickiego wobec kapitalizmu i jego recepcja w polskich naukach społecznych*, 1987, prof. dr hab. Jerzy Ochman.
6. Tomasz Kapuśniak, *Stosunek do moralności seksualnej oraz wynikające z niego wzory zachowań erotycznych u baptystów*, 1987, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
7. Dariusz Pabin, *Wpływ światopoglądu na życie codzienne w buddyjskiej grupie zen „Czogie” w Polsce*, 1987, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
8. Julita Górniak, *Mistycyzm staroobrzędowych sekt prawosławnych na przykładzie chłystów*, 1988, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
9. Dorota Lipa, *Dni przedświąteczne w polskiej obyczajowości współczesnej*, 1988, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
10. Roman Kijowski, *Wzory życia codziennego w kazaniach parafii Najświętszej Marii Panny z Lourdes w Krakowie*, 1989, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
11. Ireneusz Matkowski, *Charakter wiary młodzieży szkół średnich na przykładzie uczniów liceum ogólnokształcącego im. St. Wyspiańskiego w Kętach*, 1989, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
12. Witold Lisek, *Nowa religia – Hare Kriszna i jej wyznawcy w Polsce*, 1990, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
13. Tomasz Bielawka, *Odradzanie się szamanizmu jako nowego kierunku religijnego*, 1991, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
14. Stanisław Budzik, *Recepcja zen w Polsce*, 1991, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.

15. Iwona Krzysztofik, *Życie codzienne świadków Jehowy w zborze Leszczyny*, 1991, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
16. Jarosław Moser, *Historia buddyzmu tybetańskiego w Polsce*, 1991, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
17. Marek Olczyk, *Kondycja współczesnego monastycyzmu wschodniego jako płaszczyzny spotkania dwóch sposobów bycia: modlitwy i zatroskania*, 1991, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
18. Zofia Panek, *Wpływ doktryny i symboli na wspólnotę oraz życie codzienne w Stolicy Bożej i Barankowej Apostołów w Duchu i Prawdzie, Alfa i Omega, Początek i Koniec*, 1991, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
19. Bogdan Politowicz, *Religijność mariawicka w parafii Felicjanów Kościoła Katolickiego Mariawitów*, 1991, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
20. Grzegorz Sarna, *Religia obywatelska w Stanach Zjednoczonych*, 1991, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
21. Mariola Szczepaniak, *Jableczyński monaster świętego Onufrego w życiu i kulturze miejscowej ludności*, 1991, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
22. Jerzy Ziemanin, *Modlitwa jako sposób bycia u Świadków Jehowy i u Zielonoświątkowców*, 1991, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
23. Robert Niemiec, *Geneza i kształt stosunków państwowo-kościelnych w Polsce w latach 1945–1966 (ze szczególnym uwzględnieniem okresu obchodów Millennium)*, 1991, prof. dr hab. Bogumił Grott.
24. Łukasz Strzelewicz, *Dżihad. Święta wojna islamska i jej przejawy w konfliktach zbrojnych prowadzonych przez kraje islamu od 945 roku do dnia dzisiejszego*, 1992, prof. dr hab. Antoni Jackowski.
25. Małgorzata Ojrzyńska, *Alchemia Różokrzyżowców jako współczesna odmiana gnozy*, 1992, prof. dr hab. Jerzy Ochman.
26. Beata Pierz, *Kościół wobec wydarzeń roku 1956*, 1992, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
27. Jolanta Zych, *Ruch spirytystyczny w Polsce w dziewiętnastym i na początku dwudziestego wieku*, 1992, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
28. Elżbieta Kalisz, *Wpływ nauki społecznej Kościoła na genezę, kształt i program chrześcijańskiej demokracji w Polsce w okresie międzywojennym*, 1992, prof. dr hab. Bogumił Grott.
29. Piotr Wasyl, *Program ruchu narodowo-radykalnego a katolicka nauka społeczna*, 1992, prof. dr hab. Bogumił Grott.
30. Artur Gadocha, *Piesza pielgrzymka z Krakowa-Mogiły na Jasną Górę*, 1993, prof. dr hab. Antoni Jackowski.
31. Jolanta Rymarowicz (Uzdejczyk), *Wezwania cerkiewne w greckokatolickiej Diecezji Przemyskiej w latach 1918–1939*, 1993, prof. dr hab. Antoni Jackowski.
32. Grażyna Matloch-Szwinta, *Religia w szkole – problem tolerancji religijnej młodzieży szkolnej w środowisku wiejskim*, 1993, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
33. Mirosława Picheta, *Kościół katolicki wobec wydarzeń roku 1980 w Polsce*, 1993, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.

34. Lucyna Ryś, *Psychotronika w Polsce*, 1993, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
35. Natalia Trela, *Kościół wobec stanu wojennego*, 1993, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
36. Jacek Biłka, *Psychoterapeutyczne oddziaływanie ruchu Unification Church na swoich członków*, 1993, prof. dr hab. Halina Grzymała-Moszczyńska.
37. Beata Wilanowska, *Ruch mariawicki. Jego początek i rozwój do rozłamu z Kościołem rzymskokatolickim*, 1993, prof. dr hab. Bogumił Grott.
38. Szymon Beźnic, *Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich; próba monografii*, 1994, prof. dr hab. Antoni Jackowski.
39. Małgorzata Żukowicz-Szczepańska, *Wspólnota prawosławna w Krakowie*, 1994, prof. dr hab. Antoni Jackowski.
40. Agnieszka Góra, *Antyklerykalizm w prasie polskiej w latach 1990–1993 na przykładzie „Gazety Wyborczej” i „Wprost”*, 1994, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
41. Małgorzata Ibek, *Postawa Kościoła katolickiego w Polsce wobec nowych ruchów religijnych na przykładzie wysokonakładowej prasy katolickiej (1984–1994)*, 1994, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
42. Wojciech Malinowski, *Kościół katolicki wobec wydarzeń marcowych 1968 r.*, 1994, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
43. Dominika Motak, *Nurty fundamentalistyczne w katolicyzmie*, 1994, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
44. Piotr Pawelec, *The Branch Davidians As a Pathological Kind of Religious Group in American Press Relations During the 1993 Standoff*, 1994, prof. dr hab. Halina Grzymała-Moszczyńska.
45. Ewa Seweryn, *Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny. Psychologiczna charakterystyka uczestników*, 1994, prof. dr hab. Halina Grzymała-Moszczyńska.
46. Edyta Dąbrowa, *Sekcja teologii prawosławnej CHAT i jej znaczenie dla współczesnej teologii prawosławnej w Polsce*, 1995, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
47. Beata Karpierz, *Obraz satanizmu w Polsce na podstawie wybranych artykułów prasowych (1986–1995)*, 1995, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
48. Alicja Łukacijewska, *Rozwój czterech głównych tradycji buddyzmu tybetańskiego w Europie po 1959*, 1996, prof. dr hab. Antoni Jackowski.
49. Barbara Mrózek, *Konwersja do Kościoła Zjednoczeniowego*, 1996, prof. dr hab. Halina Grzymała-Moszczyńska.
50. Tomasz Porębski, *Nowe ruchy religijne w prasie polskiej. Analiza na przykładzie wybranych grup*, 1996, prof. dr hab. Halina Grzymała-Moszczyńska.
51. Daniel Malak, *Ważność chrztu w dialogu międzywyznaniowym w latach 1962–1982*, 1996, prof. dr hab. Jan Drabina.
52. Małgorzata Bednarczyk, *Akcja Katolicka w świetle swojego organu „Ruch Katolicki”*, 1996, prof. dr hab. Bogumił Grott.
53. Cezary Chaładaj, *Walka reżimu komunistycznego z Kościołem katolickim w Polsce w latach 1945–1956; wyraz praktyczny realizacji ideologii marksizmu-leninizmu*, 1996, prof. dr hab. Bogumił Grott.

54. Roman Misiuta, *Kościół katolicki w świetle ustaw zasadniczych i układów międzynarodowych w latach 1918–1989 w Polsce na tle europejskim*, 1996, prof. dr hab. Bogumił Grott.
55. Maciej Pniak, *Grupa Zadrugi i jej doktryna, środowisko i znaczenie w latach 1933–1963*, 1996, prof. dr hab. Bogumił Grott.
56. Jolanta Paleczny, *Sekularyzacja społeczeństwa francuskiego*, 1997, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
57. Scott Simpson, *Polish Neo-Paganism at the Brink of the 21st Century*, 1997, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
58. Michał Pasich, *Rastafarianizm na Jamajce. Korzenie i ideologia*, 1997, prof. dr hab. Halina Grzymała-Moszczyńska.
59. Aneta Jewuła, *Katolicyzm otwarty na tle procesu przemian ustrojowych w Polsce – cechy i definicje*, 1998, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
60. Monika Semla, *Radio Maryja – katolicki głos w polskim domu*, 1998, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
61. Łukasz Mikoda, *Wątki religijne i duchowe w pismach i działalności Jerzego Grotowskiego i teatru Laboratorium*, 1998, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
62. Agnieszka Stefańska, *Santeria. Geneza i teraźniejszość religii afrokubańskiej*, 1998, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
63. Ewa Bernacik, *Recepcja hinduizmu w Polsce*, 1998, prof. dr hab. Łukasz Trzciniński.
64. Joanna Wilkońska, *Feminizm i ekologia jako główne nurty etyczne New Age*, 1999, prof. dr hab. Jerzy Ochman.
65. Magdalena Wcisło, *Próba wskrzeszenia Kościoła judeochrześcijańskiego we współczesnym Izraelu*, 1999, prof. dr hab. Jerzy Ochman.
66. Agnieszka Bogacka, *Nowe ruchy religijne a problemy tolerancji*, 1999, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
67. Bożena Hanusiak, *Wspólnota z Taizé – teologia i praktyka ekumenizmu*, 1999, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
68. Tomasz Szczerba, *Pojęcie sekty i jego desygnaty w wybranych publikacjach prasy katolickiej, popularnych czasopismach ilustrowanych oraz świadomości potocznej*, 1999, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
69. Marek Zawadzki, *Satanizm w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem subkultury satanistów i kreowanego przez nią obrazu świata*, 1999, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
70. Miłosz Horodyski, *Ufo – współczesna mitologia*, 1999, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
71. Justyna Ożóg, *Religijność kobiet w Polsce z perspektywy socjologii i Gender Studies*, 1999, prof. dr hab. Irena Borowik.
72. Anna Chmielowska, *Religia i duchowość w psychologii i psychoterapii, ze szczególnym uwzględnieniem technik terapeutycznych: rebirthing, gestalt, POP*, 1999, prof. dr hab. Halina Grzymała-Moszczyńska.
73. Jarosław Więgiel, *Pojęcie fundamentalizmu islamskiego i jego wpływ na przemiany polityczne i społeczne na przykładach wybranych krajów arabskich*, 1999, prof. dr hab. Bogumił Grott.

74. Monika Bańska, *Wierzenia i obrzędy współczesnych Cyganów polskich*, 1999, prof. dr hab. Bogumił Grott.
75. Jeremiasz Frączek, *Koreański buddyzm w Polsce*, 1999, prof. dr hab. Łukasz Trzciniński.
76. Anna Nowak, *Duchowość ekologiczna*, 2000, prof. dr hab. Jerzy Ochmann.
77. Patrycja Rajtar, *Polskie Towarzystwo Kreacjonistyczne – analiza idei stworzenia*, 2000, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
78. Tomasz Łucek, *Jubileusz roku 2000 – aspekty religijne i kulturowe*, 2000, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
79. Elżbieta Kosmowska, *Idee New Age w czasopiśmie „Czwarty wymiar” i „Nieznany świat”*, 2000, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
80. Dorota Dżumała, *Fundamentalizm – polityka a religia*, 2001, prof. dr hab. Jerzy Ochmann.
81. Joanna Szwabowicz, *„Dekalog” Krzysztofa Kieślowskiego jako przejawy sacrum we współczesnym świecie*, 2001, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
82. Andrzej Kubieniec, *Aspekty soteriologii w twórczości cyberpunkowej*, 2001, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
83. Karolina Ostojka, *Neoszamanizm w Polsce*, 2001, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
84. Dawid Fuks, *Rastafarianizm i reggae muzyka jako forma ekspresji religijnej*, 2001, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
85. Paweł Skrzypczak, *Rewolucja islamska w Iranie: źródła i konsekwencje*, 2001, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
86. Maciej Krzywosz, *Władza i nadprzyrodzone strategie władzy w stosunku do Mariofani Zabłudowskiej*, 2001, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
87. Elżbieta Gontarz, *Feng shui, czyli starożytna sztuka aranżacji przestrzeni, jako element Nowej Duchowości*, 2001, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
88. Katarzyna Leszczyńska, *Kościół rzymskokatolicki w Polsce i Czechach wobec Europy i procesów zjednoczeniowych*, 2001, prof. dr hab. Irena Borowik.
89. Urszula Zyznańska, *Modlitwa jako wyraz religijności współczesnych katolików polskich na przykładzie mieszkańców gminy Węgierska Górka*, 2001, prof. dr hab. Irena Borowik.
90. Grzegorz Sztok, *Objawienia prywatne w Kościele katolickim – analiza zjawiska na przykładzie objawień w Oławie*, 2002, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
91. Rafał Imos, *Święci sowieccy. Wiara człowieka radzieckiego*, 2002, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
92. Wojciech Żurek, *Film fabularny jako nośnik struktur mitologicznych na przykładzie „Gwiezdných wojen” George’a Lucasa*, 2002, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
93. Joanna Wekluk, *Jednostka w konfrontacji z żywiołem – problematyka mistycznych stanów świadomości w „samotniczych” dyscyplinach sportu*, 2002, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
94. Elżbieta Gross, *Internet jako przestrzeń religijnej aktywności nowych ruchów religijnych i parareligijnych*, 2002, prof. dr hab. Irena Borowik.

95. Agnieszka Zięciak, *Ekumenizm w Polsce. Analiza zawartości wybranych czasopism wyznaniowych*, 2002, prof. dr hab. Irena Borowik.
96. Barbara Petek, *Obraz nowych ruchów religijnych w polskiej telewizji publicznej w latach 1997–2001 na przykładzie wybranych programów*, 2002, prof. dr hab. Irena Borowik.
97. Natasza Moszkowicz, *O duchowości w rzeczywistości zaudiowizualizowanej. Tożsamość jednostki w kontekście dyskursu społecznego zapośredniczonego przez medium masowe*, 2003, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
98. Anna Sroka, *Ekologia jako obszar współczesnej religijności. Analiza zawartości czasopisma „Dziki życie” z lat 1994–2002*, 2003, prof. dr hab. Irena Borowik.
99. Magdalena Domowicz, *Elementy sacrum w teatrze alternatywnym na przykładzie działalności teatru Laboratorium Jerzego Grotowskiego*, 2003, prof. dr hab. Irena Borowik.
100. Renata Furman, *Opis wybranych aspektów kultowych, doktrynalnych oraz organizacyjnych na podstawie wypowiedzi uczestników internetowej listy dyskusyjnej wicca-pl, w latach 2000–2001*, 2003, prof. dr hab. Irena Borowik.
101. Krystyna Sylwestrow, *Ruch uzdrowicielski Reiki w Polsce*, 2003, prof. dr hab. Kazimiera Mikoś.
102. Anna Ujma, *Obraz prawosławia w prasie ogólnopolskiej na wybranych przykładach („Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita” 1999, 2000)*, 2004, prof. dr hab. Irena Borowik.
103. Konrad Gackowski, *Druidyzm współczesny*, 2004, prof. dr hab. Kazimiera Mikoś.
104. Przemysław Jagielski, *Terroryzm fundamentalistów muzułmańskich. Podstawy teoretyczne i ich realizacja*, 2004, dr hab. Kazimierz Banek.
105. Magdalena Miryn, *Nauczanie Mistrza Eckharta a ruchy New Age*, 2005, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
106. Katarzyna Dziadecka, *Camphill Movement jako realizacja antropozoficznej alternatywy kulturowo-cywilizacyjnej i jego związku z Ruchem Nowej Ery*, 2005, prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk.
107. Marta Bundz, *„Kibicowanie” nowym tematem religijnym? Analiza fenomenu w świetle najnowszych teorii socjologii religii*, 2005, prof. dr hab. Irena Borowik.
108. Agnieszka Dyczewska, *Światopogląd na talerzu – tropienie przejawów współczesnej religijności na przykładzie wegetarianizmu w Polsce*, 2005, prof. dr hab. Irena Borowik.
109. Dariusz Biel, *Współczesny islam. Problem konfliktów religijnych. Terroryzm*, 2005, dr hab. Kazimierz Banek.
110. Rafał Kyś, *Obraz chrześcijaństwa w tygodniku „Wprost” a religijność społeczeństwa polskiego (1990–1999)*, 2005, dr hab. Kazimierz Banek.
111. Agata Dziuban, *Transgresja – ciało – religia. Przemiany religijnych interpretacji cielesnego nieporządku w cywilizacji Zachodu*, 2006, prof. dr hab. Irena Borowik.
112. Anna Zarudzka, *Religijność prywatna osób homoseksualnych w świetle postawy Kościoła katolickiego i społeczeństwa polskiego*, 2006, prof. dr hab. Halina Grzymała-Moszczyńska.

113. Daria Solecka, *W poszukiwaniu religijności subiektywnej. Studium empiryczne na podstawie wywiadów biograficznych z uczestnikami Federacji Anarchistycznej Sekcji Kraków*, 2007, prof. dr hab. Irena Borowik.
114. Andrzej Migda, „*Służba Uwolnienia*” w *Kościółach i wspólnotach nurtu zielonościwego w Polsce*, 2007, dr hab. Zbigniew Pasek.
115. Łukasz Boroński, *Adaptacja teologii klasycznego ruchu Zielonościwego w Odnowie w Duchu Świętym*, 2007, dr hab. Zbigniew Pasek.
116. Piotr Wysocki, *Sakralna rola pieniądza w duchowości post New Age na przykładzie myśli Colina P. Sissona*, 2007, prof. dr hab. Łukasz Trzciniński.
117. Artur Skorek, *Gusz Emunim – żydowski ruch fundamentalistyczny*, 2007, prof. dr hab. Krzysztof Pilarczyk.
118. Iwona Herod, *Metody pielęgnacji życia jako jedna z dróg prowadzących do transcendencji (na przykładzie jogi i tai-chi)*, 2007, dr hab. Kazimierz Banek.
119. Urszula Gwiazda, *Religijne rozgłoszenie radiowe w współczesnej Polsce*, 2007, dr hab. Kazimierz Banek.
120. Joanna Milewska, *Koniec religii czy koniec sekularyzacji? – współczesne formy religii i religijności*, 2007, dr hab. Henryk Hoffmann.
121. Kamila Kapińska, *Sytuacja społeczno-religijna imigrantów muzułmańskich w Europie Zachodniej na przykładzie Francji*, 2007, dr hab. Henryk Hoffmann.
122. Michał Krupczyński, *Religijny wymiar nowych mediów*, 2007, prof. dr hab. Łukasz Trzciniński.

Prace doktorskie

Bożena Gierek, *Tradycja celtycka w życiu religijnym współczesnego społeczeństwa irlandzkiego*, 2001, promotor: prof. dr hab. Jan Drabina, recenzenci: prof. dr hab. Ewa Nowicka-Rusek, prof. dr hab. Antoni Jackowski.

Przedmiotem dysertacji jest próba przedstawienia żywotności tradycji celtyckiej, a dokładniej niektórych jej elementów, w życiu religijnym współczesnego społeczeństwa irlandzkiego. Ze względu na rozległe obszary życia społecznego, zarówno materialnego, jak i duchowego, jakie w dalszym ciągu pozostają pod wpływem tradycji celtyckiej, badania ograniczono do wybranych przykładów wchodzących w zakres sfery religijnej. Nacisk położono na współczesne praktyki kultowe, zwłaszcza obrzędowe. Główny trzon stanowią cztery grupy zagadnień. Pierwsza z nich (rozdział I) obejmuje kult świętych. W drugiej grupie (rozdział II) znajdują się praktyki religijne związane z ruchem pielgrzymkowym. W trzeciej grupie analizowanych zagadnień (rozdział III) znajdują się hymny, modlitwy i pieśni religijne, będące nośnikami tradycji celtyckiej. Czwarta grupa zagadnień (rozdział IV) związanych z kontynuacją tradycji celtyckiej dotyczy przekazu mitów celtyckich oraz ich miejsca w świecie współczesnym. We współczesnej Irlandii obserwuje się zjawisko umacniania się dawnej tradycji i „powrotu do korzeni”.

Dominika Motak, *Nowoczesność i fundamentalizm. Współczesne antymodernistyczne prądy religijne*, 2001, promotor: prof. dr hab. Włodzimierz Pawluczuk, recenzenci: prof. dr hab. Maria Libiszowska-Żółtkowska, prof. dr hab. Andrzej Flis.

Praca podejmuje temat fundamentalizmu religijnego i jego związków z nowoczesnością. Przedmiot analizy stanowią dwudziestowieczne antymodernistyczne prądy religijne w ramach zachodniego chrześcijaństwa. Poziom deskryptywny rozprawy zawiera charakterystykę nowoczesności, stanowiącej socjokulturowe podłoże ruchów fundamentalistycznych oraz dostarcza opisu wybranych ruchów fundamentalistycznych: klasycznego amerykańskiego fundamentalizmu protestanckiego oraz dwóch form posoborowego fundamentalizmu katolickiego (ruchu abp. Lefebvre'a i organizacji Opus Dei). W opisie uwzględniono konteksty powstawania, typ organizacji, profil ideologiczny. Ponadto zaprezentowano historię i zakres pojęcia fundamentalizm, przegląd ważniejszych ustaleń definicyjnych i ustalono relacje pomiędzy fundamentalizmem a pokrewnymi zjawiskami religijnymi: integryzmem, tradycjonalizmem i milenaryzmem. Zaproponowano też własną definicję fundamentalizmu religijnego. W celu uchwycenia specyfiki ruchów dokonano rekonstrukcji ich profilu temporalnego. Przedstawiono również wybrane koncepcje genezy fundamentalizmu w perspektywie socjologicznej (ujęcia B. Lincolna i V. Turnera) oraz psychologicznej (koncepcje osobowości autorytarnej i osobowości proteuszowej). Przeprowadzona analiza wykazała, iż ruchy fundamentalistyczne stanowią reakcję na modernizację religii chrześcijańskiej i przemiany środowiska kulturowego, a zwłaszcza na psychospołeczne konsekwencje procesów modernizacji.

Praca habilitacyjna

Irena Borowik, *Procesy instytucjonalizacji i prywatyzacji religii w powojennej Polsce*, 1998.

Recenzenci: prof. dr hab. Franciszek Adamski, prof. dr hab. Edward Ciupak, prof. dr hab. Maria Libiszowska-Żółtkowska, prof. dr hab. Janusz Mariański.

Książka jest rozprawą z zakresu socjologii religii. Jej podstawowym celem jest interpretacja przemian religijnych w Polsce po II wojnie światowej w kontekście osadzonych w literaturze przedmiotu teorii instytucjonalizacji i prywatyzacji religii. Autorka stawia tezę, że w Polsce procesy te występują równolegle. Instytucjonalizacja religii wyraża się w silnej pozycji Kościoła rzymskokatolickiego, jest wspierana przez tych jego członków, którzy regularnie praktykują, wierzą we wszystkie dogmaty, opowiadają się za przestrzeganiem katolickich norm moralnych. Jednocześnie w książce stawia się tezę, że w całym okresie powojennym można w Polsce obserwować proces prywatyzacji religii, który przejawia się w desakralizacji takich sfer życia społecznego, jak nauka, polityka czy ekonomia. Subiektywnym wyrazem tego procesu jest przede wszystkim rosnąca selektywność w akceptacji katolickich prawd wiary i niektórych norm moralnych. Do tych przejawów prywatyzacji religii w ostatnich latach można także zaliczyć krytycyzm polskiego społeczeństwa wobec Kościoła rzymskokatolickiego jako instytucji.

oprac. Dominika Motak